

ÖZET

Bu çalışmada sığırlarda önemli ekonomik kayıplara neden olan *Theileria* ve *Babesia* türlerinin Reverse Line Blot hibridizasyon tekniği ile Aydın, İzmir ve Manisa İlleri'nde teşhisi amaçlanmıştır. Bu amaçla Aydın, İzmir ve Manisa illerine bağlı çeşitli odaklardan (Aydın-Merkez, Yenipazar, Çine, Söke; İzmir- Tire, Aliğa, Kınık; Manisa- Alaşehir, Gölarmara) Haziran 2006 - Eylül 2008 tarihleri arasında alınan kan örnekleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda Aydın İli'nde toplam 3918 kan örneğinden 2152 (% 54.92)'sinde *T. annulata* saptanmıştır. Aydın İli Çine ilçesinde % 89.40; Söke ilçesinde % 60.87; merkez ilçesi Osmanbükü'nde % 57.91 ve Yenipazar ilçesinde % 20.06 oranında *T. annulata* enfeksiyonu tespit edilmiştir. İzmir İli'nde toplam 2644 sığırdan kan örneği alınmış ve bu örneklerin 619 (% 23.41)'unda *T. annulata* enfeksiyonu saptanmıştır. İzmir İli Kınık, Tire, Aliğa ilçelerinde *T. annulata* pozitif örnek oranları sırasıyla % 37.93, % 22.33, % 15.86'dır. İzmir İli Tire ilçesinde yalnızca birer örnekte *T. annulata*-*B. bovis* ve *T. annulata*-*T. buffeli* miks enfeksiyonu saptanmıştır. Manisa İli'nde toplam 2260 adet sığır kan örneğinden 1088 (% 48.14)'inde *T. annulata* tespit edilirken; Alaşehir ve Gölarmara ilçelerinde *T. annulata* pozitif örnek oranı sırasıyla % 67 ve % 27.34 bulunmuştur. RLB hibridizasyon tekniği ile elde edilen sonuçlara göre; *B. bovis* pozitif örnek oranı, Aydın İli Yenipazar ilçesinde % 3.78; İzmir İli Tire ilçesinde % 6.63, Aliğa ilçesinde % 0.51; Manisa İli Alaşehir ilçesinde % 0.34 olarak tespit edilmiştir. Aydın İli ve ilçelerinde *B. bigemina* enfeksiyonu saptanmamış; fakat İzmir İli Kınık ilçesinde (% 1.45) ve Manisa İli Alaşehir ilçesinde (% 0.34) *B. bigemina* tespit edilmiştir. Çalışmada Aydın, İzmir ve Manisa İlleri'ndeki sığır popülasyonunda *Theileria* ve *Babesia* türlerinin epidemiyolojisi belirlenmiş olup; RLB tekniğinin aynı anda pek çok enfeksiyonu tespit edebilme avantajından yararlanılmıştır. Ayrıca bu çalışma ile sığır yetiştiriciliğinde önemli hastalıklara yol açan bu türlerin varlığı ortaya konarak gerekli kontrol programlarının geliştirilmesine katkıda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Babesia*, Reverse Line Blot Hibridizasyon Testi, *Theileria*.

